

natura, sed νόμος, id est, instituto & lege consistet: in nobisque sit eum mutare, atque inutilem reddere. Erit igitur retaliatio, cum adæquata iam singula fuerint: ut quo loco est agricola ad futorem, eodem opus futuri ad agricolæ opus sit. Cum autem permutarit, in figuram proportionis redigere opus non est: alioqui alterum extremum utraque haberet exuperationes. sed ubi habuerint sua quisque, ita α και β socii efficiuntur: eò quod in ipsis fieri hæc æqualitas potest. Sit agricola A: alimentum C: futor B: hoc modo fiat retaliatio, nulla erit fo-opus ipsius adæquatam D. si autem non sietas.

A	B
Agricola	Futor.
C	D
Alimentum	Opus futuri cum ali- mento æquatum.

Indigentiam verò quasi rem vnam quandam esse quæ contineat, illud declarat: quòd cum mutua ope non indiguerint aut vtrique aut alteri, permutationem non faciunt: quemadmodum cum eo, quòd quispiam habet, alius indiguerit, ut vino, pro quo frumenti exportationem concedant. si indigentiam prius sit, necesse est. Sed licet nunc non indigeat quisquam: pro futura tamen permutatione quasi sponsor, si indigentia inciderit, eam fore, nobis intercedit numus: qui enim eum affert, accipiendi facultatem habeat necesse est. Idem tamen etiam ipsi huic contingit: non enim semper æqualiter potest: quantum magis solet permanere idcirco precio cuncta æstimata esse oportet. ita enim semper erit permutatio: at si ea fuerit, societas quoque sit necesse. Numus igitur, utpote medium, commensurabiles inter se efficit res, atque ita adæquat. neque enim vlla esse societas potest, nisi sit permutatio: neque permutatio, nisi sit æqualitas: neque æqualitas, nisi etiam commensuratio sit. Ac re quidem vera fieri non potest, ut quæ ad eò inter se distant, commensurabilia efficiantur: sed pro indigentia tamen ratione satis commodè sit. vnum igitur quoddam esse oportet atque id ex constitutione. unde etiam nomisma. id est numus vocatur, hic enim est, qui commensurabilia reddit

A ὅτι οὐ φύσει, ἀλλὰ νόμος ὅστις, καὶ ἔφ' ἡμῖν μετὰ βάλειν καὶ ποιῆσαι ἀρχήσιν. ἔσται δὲ ἀπιπεποινδός, ὅπως ἴσαδῃ. ὥστε ὅπερ γεωργός πωρὸς σκυτοτόμου, τὸ ἔργον τῷ σκυτοτόμου πωρὸς τὸ πῦ γεωργοῦ· εἰς ῥῆμα δὲ ἀναλογίας δεῖ ἀγίνεσθαι ἀλλ' ἀξίονται. εἰ δὲ μὴ, ἀμφοτέρας ἔξει τὰς ἰσότητας τὸ ἔπιτρον ἀκρον. ἀλλ' ὅταν ἔχουσιν τὰ αὐτῶν, οὕτως ἴσος καὶ B κοινοῖ· ὅτι αὐτῆ ἡ ἴσότης διώεται ἰσῶ αὐτῶν γίνεσθαι γεωργός α, ἔσται γ, σκυτοτόμος β, τὸ ἔργον αὐτῶ τὸ ἴσος μέρους δι,

α	β
γεωργός	σκυτοτόμος.
γ	δ
ἔσται.	σκυτοτόμου ἔργον τῷ ἔσται ἴσος μέρος.

εἰ δὲ οὕτω μὴ ἴσως ἀπιπεποινδέναι, ἐκ αὐτῶν κοινοῖα. ὅτι δὲ ἡ χρεία συνέχει ὡς περ ἐν τῷ ὄν, δηλοῖ ὅτι αὐτὴ μὴ ἐν χρείᾳ ὄσιν ἀλλήλων, ἢ ἀμφοτέροι, ἢ ἕτεροι ἐκ ἀλλ' ἀπὸνται, ὥσπερ ὅταν οὐ ἔχῃ αὐτοὺς δύναιται τις, ὅσιν οἴνου, διδόντες αὐτοῦ ἐξαγωγί. δεῖ ἀφ' αὐτοῦ ἰσαδῆναι. ἔσται δὲ τῆς μελλούσης ἀλλαγῆς, εἰ νῦν μὴ ἐν δύναιται, ὅτι ἔσται, ἐὰν δευτέρῃ, τὸ νόμισμα δὲ ἐργουτῆς ὅστις ἡμῖν· δεῖ γὰρ τῷ φέροντι εἶναι λαβεῖν. πᾶσαι μὲν οὖν καὶ τῷ αὐτῷ. οὐ γὰρ αἰεὶ ἴσος διώεται, ὅμως δὲ βούλεται μὲν ἢ μᾶλλον διὸ δεῖ πάντα τεπημῆσθαι οὕτω γὰρ ἔσται αἰεὶ ἀλλαγή. εἰ δὲ οὕτω, κοινοῖα· τὸ δὲ νόμισμα, ὥσπερ μέδον σύμμετρα ποιῆσαν, ἰσάζει· οὐτε γὰρ αὐτὴ μὴ οὐσης ἀλλαγῆς, κοινοῖα ἴσως· οὐτ' ἀλλαγή, ἰσότητος μὴ οὐσης· οὐτ' ἰσότης, μὴ οὐσης συμμετρίας. τῆ μὲν οὖν ἀληθείᾳ, δυνάτον τὰ πᾶσα ἴσως διαφέρναι, σύμμετρα γὰρ ἔσται πᾶσι χρεῖαι, εἰ δὲ χρεῖαι ἰσῶν. ἐν δὲ τῷ δεῖ εἶναι τῷ δὲ εἶναι ἰσῶν ἰσῶν ἰσῶν· διὸ νόμισμα καλεῖται· πᾶσι γὰρ πάντα πᾶσι σύμμετρα· μετρεῖται γὰρ πάντα νομίσματα. οἰκία ἐφ' ἧς α, μὴ δέκα β, κλίνη γ. τὸ δὲ α τῷ β ἴσος, εἰ πέντε μὴ ἄξια ἢ οἰκία ἢ ἴσος· ἢ δὲ κλίνη ἢ δέκατος μέρος τὸ γ, τῷ β δὲ ἅλον τοῖνον πᾶσαι κλίνας ἴσος οἰκία, ὅτι πέντε. ὅτι δ' ἔτι ἢ δέκα γὰρ ἴσος, ὅτι τὸ νόμισμα ἢ, ἅλον· ἔτι ἢ δέκα γὰρ ἴσος, ὅτι τὸ νόμισμα ἢ, ἅλον·

διαφόρει